

Raad van de
Europese Unie

**Brussel, 20 maart 2023
(OR. en)**

7587/23

**COSCE 5
COPS 148
CFSP/PESC 470
COEST 216**

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	7256/23
Betreft:	Prioriteiten van de EU in de OVSE - Conclusies van de Raad (20 maart 2023)

In de bijlage vinden de delegaties de conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de OVSE, die de Raad op 20 maart 2023 tijdens zijn 3941e zitting heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over de prioriteiten van de EU in de OVSE**Uitdagingen voor de Europese veiligheid**

1. Door, met de medeplichtigheid van Belarus, een niet-uitgelokte, ongerechtvaardigde en illegale aanvalsoorlog tegen Oekraïne te beginnen en voort te zetten, heeft Rusland de fundamentele normen, beginselen en verbintenissen waarop de Europese veiligheid is gebouwd, met de voeten getreden. Deze beginselen zijn verankerd in het Handvest van de Verenigde Naties en de oprichtingsakten van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), waaronder de Slotakte van Helsinki en het Handvest van Parijs. Hoewel Rusland ze al jaren probeert te ondergraven, onder meer in Georgië in 2008 en in Oekraïne in 2014, zijn deze beginselen niet onderhandelbaar en ook niet vatbaar voor herziening of herinterpretatie. De veiligheid van Oekraïne is de veiligheid van Europa. De Europese Unie staat ondubbelzinnig achter Oekraïne en zijn bevolking, hoelang dat ook nodig moge zijn.

De rol van de OVSE op het gebied van veiligheid in het OVSE-gebied

2. Tijdens de Ministeriële Raad van de OVSE van december 2022 hebben de deelnemende landen bevestigd dat de OVSE een van de hoeders blijft van de fundamentele handelingen en waarden voor de veiligheid in Europa, dat zij een uniek platform blijft voor uitvoerige besprekingen over veiligheid in de drie dimensies, en dat zij een over een uitgebreide en unieke toolbox voor conflictpreventie en -oplossing beschikt. De fundamentele beginselen en verbintenissen van de Slotakte van Helsinki en het Handvest van Parijs kunnen niet naar behoren worden gewaarborgd indien er geen einde wordt gemaakt aan de Russische aanvalsoorlog en de soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen niet worden hersteld.

3. De EU en haar lidstaten, die bijna de helft van de deelnemende landen vertegenwoordigen en goed zijn voor ongeveer 60 % van de financiële en personele middelen, zijn fervente voorstanders van de OVSE. In de integrale strategie voor het buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU¹, in de gezamenlijke mededeling over het versterken van de bijdrage van de EU aan op regels gebaseerd multilateralisme² en in het strategisch kompas³ wordt aanbevolen de samenwerking tussen de EU en de OVSE te versterken. De steun van de EU aan de OVSE bestaat uit de krachtige inzet van de EU voor effectief multilateralisme, en is stevig verankerd in de eerbiediging van de rechtsstaat en het internationaal recht, met inbegrip van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht. Doeltreffend multilateralisme op basis van gemeenschappelijke regels en de bescherming van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, democratie en de rechtsstaat blijven de beste manier om de mondiale vrede en veiligheid te bewaren.
4. De Raad prijst de huidige en vorige voorzitters van de OVSE voor hun inspanningen om de organisatie te leiden in moeilijke tijden die worden gekenmerkt door de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die in strijd is met de grondbeginselen van de OVSE en die een belemmering vormt voor de werking ervan. Ondanks deze situatie bleef de OVSE vasthouden aan haar waarden en bleef zij belangrijke resultaten boeken, zoals de oproeping van het Moskou-Mechanisme, de Conferentie over de Menselijke Dimensie in Warschau in 2022, de lancering van het steunprogramma voor Oekraïne en vele andere projecten. De Raad erkent en steunt voorts de inspanningen van de OVSE, haar secretariaat en haar secretaris-generaal, missies ter plaatse en autonome instellingen – het Bureau voor Democratische Instellingen en Mensenrechten (ODIHR), de Hoge Commissaris inzake de nationale minderheden (HCNM) en de vertegenwoordiger voor mediavrijheid – en van de Parlementaire Vergadering van de OVSE, en is ingenomen met het werk van het Border Management Staff College van de OVSE in Doesjanbe en van de OVSE-academie in Bisjkek.

¹ https://www.eeas.europa.eu/sites/default/files/eugs_review_web_0.pdf

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021JC0003&from=NL>

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-7371-2022-INIT/nl/pdf>

5. De Raad betreurt dat de bijzondere waarnemingsmissie van de OVSE in Oekraïne, de opdracht van de projectcoördinator in Oekraïne en de waarnemersmissie van de OVSE bij de Russische grensovergangen Goekovo en Donetsk moesten worden beëindigd omdat Rusland weigerde zich aan te sluiten bij de consensus over de verlenging van hun mandaten. De Raad herhaalt de krachtige oproep van de EU aan Rusland om de drie illegaal vastgehouden leden van de bijzondere waarnemingsmissie van de OVSE onmiddellijk en onvoorwaardelijk vrij te laten en de gepantserde voertuigen van de bijzondere waarnemingsmissie van de OVSE terug te geven aan hun legitieme eigenaren.
6. De Raad betreurt ten eerste dat het mandaat van de OVSE-missie in Moldavië vanwege de tegenwerking van Rusland slechts met zes maanden kon worden verlengd in plaats van met de normale periode van één jaar waartoe de deelnemende OVSE-landen tijdens de Ministeriële Raad in Brussel in 2006 hadden besloten. Hij dringt erop aan dat het mandaat van de missie met de gebruikelijke periode wordt verlengd.
7. De Raad roept alle deelnemende OVSE-landen op te zorgen voor de tijdige vaststelling van de OVSE-begroting, met voldoende middelen, rekening houdend met de stijgende kosten voor de organisatie, met name in deze context van hoge inflatie, teneinde de doeltreffende werking van de OVSE in de drie dimensies mogelijk te maken. Het is van cruciaal belang dat de autonome instellingen, het secretariaat en de missies ter plaatse over voldoende financiële middelen beschikken om hun respectieve mandaten te vervullen. Bij gebrek aan een passend besluit prijst de Raad de staten die extrabudgettaire middelen bijdragen om het vermogen van de OVSE om op te treden, te vrijwaren. De blokkering van het goedkeuringsproces van de OVSE-begroting gedurende meer dan een jaar heeft de operationele capaciteit van de OVSE en haar instellingen ernstig belemmerd.
8. De Raad betreurt ten eerste dat de Ministeriële Raad van de OVSE, als gevolg van de tegenwerking van Rusland tot nu toe, geen consensus heeft kunnen bereiken over het voorzitterschap voor 2024.

9. De Raad is ingenomen met de aanhoudende steun van de OVSE aan Oekraïne en de oprichting van het OVSE-steunprogramma voor Oekraïne ter versterking van de veerkracht van Oekraïense instellingen en maatschappelijke organisaties. De EU en haar lidstaten leveren een belangrijke bijdrage aan dit extrabudgettaire initiatief. De Raad is ook ingenomen met het feit dat in 2022 tweemaal een beroep is gedaan op het Moskou-Mechanisme voor schendingen van het internationaal humanitair recht en het internationaal mensenrechtenrecht, oorlogsmisdaden en misdaden tegen de menselijkheid die zijn gepleegd in de context van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De bevindingen van de twee missieverslagen in het kader van het Moskou-Mechanisme en de ODIHR-verslagen leveren een essentiële bijdrage aan het verzamelen en analyseren van feiten die kunnen worden voorgelegd aan verantwoordingsmechanismen die rechtsmacht hebben of in de toekomst kunnen hebben.

De prioriteiten van de EU in de OVSE

10. De Raad zet zich in voor de instandhouding van de OVSE als een van de pijlers van de Europese veiligheidsorde en voor de naleving van de Slotakte van Helsinki, het Handvest van Parijs en andere fundamentele beginselen en verbintenissen van de OVSE. De EU zal de activiteiten van het secretariaat, de instellingen en de operaties ter plaatse van de OVSE in het gehele OVSE-gebied blijven steunen. Tegelijkertijd zal de EU actief bijdragen aan de uitvoering van de OVSE-beginselen en -verbintenissen in de drie dimensies, waaronder de rol van de OVSE bij vroegtijdige waarschuwing, conflictpreventie en -oplossing, herstel van vrede en veiligheid, rehabilitatie na een conflict, bevordering van samenwerking en de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid. De EU zal daartoe:
11. ***De inspanningen voortzetten om de rol van de OVSE op het gebied van veiligheid te herstellen:***
- Steun blijven bevorderen voor de op regels gebaseerde internationale orde die is gebaseerd op het Handvest van de Verenigde Naties en de Verklaring van Helsinki, in het licht van de voortdurende schendingen door de Russische Federatie van het internationaal recht en van de beginselen en verbintenissen van de OVSE. Wij betreuren het dat voortdurende schendingen door de Russische Federatie van de OVSE-verbintenissen en -regels het gewone werk van de Organisatie bemoeilijken.

- Ervoor zorgen dat de Russische oorlog tegen Oekraïne centraal blijft staan in de OVSE-werkzaamheden zolang Rusland zijn agressie voortzet, hetgeen een rechtstreekse aanval op de Europese veiligheidsorde vormt, waardoor de Europese en mondiale veiligheid en stabiliteit worden ondermijnd.

12. ***De OVSE-capaciteiten en -activiteiten ter plaatse in het hele OVSE-gebied ondersteunen en versterken:***

- Alle OVSE-instrumenten blijven gebruiken om de Russische agressie tegen andere deelnemende OVSE-landen aan te pakken.
- In het licht van de escalerende aanvalsoorlog van Rusland tegen Oekraïne, de OVSE steunen bij de inspanningen om te zorgen voor volledige verantwoordingsplicht voor grove schendingen van het internationaal recht, oorlogsmisdaden en wreedheden, en mensenrechtenschendingen.
- Oekraïne ondersteunen via de werkzaamheden van het OVSE-secretariaat, onder meer via het steunprogramma voor Oekraïne, en de autonome instellingen.
- Steun blijven verlenen aan de rol van de OVSE bij het aanpakken van aanslepende conflicten in de zuidelijke Kaukasus en de Republiek Moldavië, teneinde tot duurzame politieke oplossingen te komen, in overeenstemming met het internationaal recht en de beginselen en verbintenissen van de OVSE. De OVSE moet steun kunnen blijven verlenen aan alle deelnemende landen die er behoefte aan hebben.
- De inspanningen toespitsen op het waarborgen van de continuïteit van de OVSE-missies en hun mandaten, met inbegrip van de verlenging van de OVSE-missie in de Republiek Moldavië na juni 2023, gezien de cruciale rol van deze missies bij de de-escalatie van conflicten, bij maatregelen voor capaciteitsopbouw en bij de opleiding van personeel.
- Werken aan het behoud van de rol van de OVSE als platform voor dialoog over vrede en veiligheid, op basis van de beginselen en verbintenissen van de OVSE, en samen met landen in de hele regio werken aan de toekomstige bijdragen van de OVSE aan de regionale veiligheid.

- De inzet van de OVSE in de Westelijke Balkan en het oostelijk nabuurschap blijven bevorderen, in voorkomend geval in overeenstemming met de desbetreffende uitbreidingsprioriteiten, via de OVSE-missies ter plaatse in de regio en via de werkzaamheden van het secretariaat en de instellingen van de OVSE, onder meer op het gebied van de rechtsstaat, follow-up van de aanbevelingen van het ODIHR inzake verkiezingswaarneming, vrijheid van meningsuiting, mediavrijheid, vrijheid van godsdienst en levensovertuiging, bestrijding van corruptie en georganiseerde criminaliteit.
- Synergieën met het OVSE-engagement in Centraal-Azië aanmoedigen en deze betrokkenheid bevorderen, met bijzondere aandacht voor regionale veiligheid en veerkracht, het voorkomen en bestrijden van transnationale dreigingen, de empowerment van vrouwen en meisjes, het aanpakken van klimaatverandering, cyberbeveiliging en de verschillende sectoren van duurzame connectiviteit, zoals vastgesteld in de Global Gateway-strategie.
- Blijven samenwerken met de mediterrane en Aziatische partners voor samenwerking van de OVSE, aangezien de veiligheid in het OVSE-gebied onlosmakelijk verbonden is met die van haar buurlanden en kan worden versterkt door middel van dialoog en samenwerking in de politiek-militaire dimensie, de economische en de milieudimensie en de menselijke dimensie, waarbij veiligheidsproblemen gezamenlijk worden aangepakt.

13. ***Zorgen voor de uitvoering van alle beginselen en verbintenissen van de OVSE in de drie dimensies:***

- De politieke wil en goede trouw bij het toepassen van de uitgebreide toolbox van de OVSE gedurende de volledige conflictcyclus en in de drie dimensies bevorderen. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de uitvoering van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid en aan de bestrijding van mensenhandel.
- De volledige uitvoering bevorderen van verbintenissen en verplichtingen op politiek-militair gebied. De EU zal ook nauw samenwerken met de OVSE bij het aanpakken van transnationale veiligheidsdreigingen en -uitdagingen.

- Ten volle gebruikmaken van de economische en milieudimensie als werktuig voor het opbouwen van vertrouwen en als belangrijk instrument ter versterking van goed bestuur en van het welzijn van de bevolking.
- Steun blijven verlenen aan de cruciale werkzaamheden van de OVSE om het verband tussen milieudegradatie, klimaatverandering en biodiversiteitsverlies aan te pakken en de gevolgen daarvan voor de veiligheid als dreigingsmultiplicator aan te pakken, onder meer door de deelnemende landen te ondersteunen bij de uitvoering van de desbetreffende besluiten van de Ministeriële Raad, met name het historische Besluit nr. 3/21 van Stockholm van 2021 inzake versterking van de samenwerking om de uitdagingen als gevolg van de klimaatverandering aan te pakken.
- Benadrukken dat de menselijke dimensie essentieel is voor de operationalisering van het alomvattende veiligheidsconcept van de OVSE, waarbij wordt aangedrongen op de volledige uitvoering van alle verbintenissen met betrekking tot de menselijke dimensie door alle deelnemende landen, met volledige inachtneming van het mensenrechtenrecht en op de versterking van democratische instellingen, de rechtsstaat, gendergelijkheid en de empowerment van alle vrouwen en meisjes, en dat alle mensenrechten, met inbegrip van de rechten van personen die tot nationale minderheden behoren, moeten worden geëerbiedigd, beschermd en verwezenlijkt.
- Blijven aandringen op transversale samenwerking op deze gebieden. Bijzondere aandacht zal worden besteed aan de uitvoering van de agenda voor vrouwen, vrede en veiligheid, de samenwerking met het maatschappelijk middenveld, de bevordering van de vrijheid van meningsuiting, zowel online als offline, de vrijheid van de media en de veiligheid van journalisten, de bestrijding van mensenhandel en het voorkomen en aanpakken van conflictgerelateerd seksueel geweld. De EU zal de deelname van jongeren aan de activiteiten en processen van de OVSE bevorderen.
- De samenwerking op het gebied van cyber-/ICT-beveiliging verdiepen in de informele werkgroep die is opgericht bij Besluit 1039 van de Permanente Raad, met name door een grotere betrokkenheid van de EU bij vertrouwenwekkende maatregelen.

- Steun blijven verlenen aan het regelmatig organiseren van evenementen in verband met de menselijke dimensie, met inbegrip van de bijeenkomsten betreffende de uitvoering van de menselijke dimensie (HDIM's), als de belangrijkste platformen om de situatie van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden in het OVSE-gebied te bespreken en de nakoming van de verbintenissen inzake het menselijk aspect met vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld te evalueren.

14. ***De doeltreffendheid van de OVSE versterken:***

- De goede werking van de organisatie ondersteunen en nadenken over manieren om tegenwerking en misbruik van de consensusregel tegen te gaan.
- Doorgaan met het gebruik van formats zoals de dialoog op hoog niveau tussen de EU en de OVSE en vergaderingen op werkgroepniveau om de samenwerking te stroomlijnen en op zoek te gaan naar aanvullende synergieën, met name op het terrein.
- De mandaten en de werkzaamheden van het secretariaat en de missies ter plaatse in de economische en milieudimensie blijven steunen.
- Steun blijven verlenen aan de mandaten en werkzaamheden van de autonome instellingen (ODIHR, HCNM, vertegenwoordiger voor mediavrijheid) en missies ter plaatse ter ondersteuning van de uitvoering van OVSE-verbintenissen door deelnemende landen, zoals de uitgebreide verkiezingsgerelateerde activiteiten van de OVSE/ODIHR, door de uitwisseling van goede praktijken. Om bij te dragen tot vroegtijdige waarschuwing en te zorgen voor doeltreffende preventie van en duurzame oplossingen voor conflicten, zal de EU ook steun blijven verlenen aan het mandaat van de OVSE/ODIHR om de deelnemende landen bij te staan bij hun verplichtingen op het gebied van de mensenrechten, hun verbintenissen inzake gendergelijkheid en de bevordering van verdraagzaamheid en non-discriminatie.
- Belang blijven hechten aan het mandaat van de HCNM, met name wat betreft het geven van vroegtijdige waarschuwing en vroegtijdig optreden met betrekking tot spanningen waarbij personen betrokken zijn die tot nationale minderheden behoren.

- Steun blijven verlenen aan het mandaat van de vertegenwoordiger voor mediavrijheid om de ontwikkelingen in de media te observeren als onderdeel van een functie voor vroegtijdige waarschuwing en de deelnemende landen helpen hun verbintenissen inzake vrijheid van meningsuiting en vrije media, zowel online als offline, na te komen. Dit omvat inspanningen om de veiligheid van journalisten te waarborgen.
15. De Raad herhaalt dat de EU vastbesloten is samen te werken met de OVSE als een alomvattend en inclusief platform voor politieke en beleidsdialoog over de Europese, Euro-Atlantische en Euraziatische veiligheid, en voor het opbouwen van vertrouwen door het herstellen van de veiligheid en de eerbiediging van de gemeenschappelijke beginselen en verbintenissen van de OVSE. De Raad bevestigt dat de EU vastbesloten is de OVSE politiek en financieel te blijven steunen. De samenwerking en dialoog tussen de EU en de OVSE zal op alle mogelijke gebieden en niveaus worden voortgezet.
-